

Utbildningsinspektion i Hammarnskolan, grundskola F-6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten.....	3
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	5

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Hammarnskolan och besökt skolan den 25 oktober 2005. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Hammarnskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Hammarnskolan intervjuades elever, lärare, rektorn samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i förskoleklassen och årskurserna 1–6. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan

Hammarnskolan	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	70
Förskoleklass	24
Grundskola	144
Särskola	1

Hammarnskolan är belägen i Hjo. Omgivningarna består mestadels av villabyggnad.

Skolan är byggd 1980 och renoverad och ombyggd i omgångar. Skolan har en stor skolgård med lekutrustning. I anslutning till skolan ligger Hammarns förskola.

Skolans pedagogiska personal och eleverna arbetar i två arbetslag för elever i förskoleklassen till och med årskurs 3 respektive årskurserna 4–6. Från och med höstterminen 2005 arbetar skolan åldersblandat med barn i förskoleklassen och årskurs 1.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Hammarnskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att miljön på Hammarnskolan genomgående är trygg. Mobbning och kränkande behandling är sällsynt. I princip samtliga elever uppnår enligt lärarnas bedömning godkänt resultat i årskurs 5.

Verksamheten vid Hammarnskolan är, enligt inspektörernas bedömning, av god och till delar mycket god kvalitet. Eleverna ges i samband med temaarbeten möjligheter att arbeta mot kursplanernas och läroplanens mål att sträva mot. Tillgången till utbildning är god och inspektörerna bedömer att eleverna har tillgång till böcker, skrivmaterial och andra hjälpmedel som behövs för en tidsenlig utbildning och för att nå målen.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolan bör utveckla metoder för att systematiskt bedöma elevers kunskapsutveckling i de tidigare årskurserna i andra ämnen än svenska, engelska och matematik.
- Skolan bör föra en tydligare dialog med eleverna om de nationella målen för utbildningen samt hur undervisningen leder mot dessa.
- Skolans plan mot kränkande behandling bör behandla alla former av kränkande behandling samt tydliggöra föräldrars rätt till information om kränkande behandling i ett tidigt skede.
- Skolans arbete med att bedöma elevers behov av studiehandledning på modersmål bör utvecklas.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Eleverna erbjuds inte elevens val i enlighet med bestämmelserna i författning (2 kap. 19-20 §§ grundskoleförordningen).
- Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte författningarnas krav (1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet i dess lydelse före den 15 augusti 2005).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanerna för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, respektive för de frivilliga skolformerna, Lpf 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Inspektörernas bedömning är att eleverna i förskoleklassen och de yngre åldrarna ges förutsättningar att utvecklas i den riktning som målen för skolformen anger. Från höstterminen har ett närmare samarbete mellan förskoleklassen och årskurs 1 påbörjats.

Resultaten från de nationella proven i årskurs 5 visar att i princip samtliga elever har uppnått godkänt resultat på proven i svenska och matematik våren 2005. I engelska finns något fler elever som ännu inte nått upp till godkändnivån, framförallt när det gäller läsförståelse. Elevernas läs- och skrivutveckling följs upp av skolans speciallärare. Någon systematisk dokumentation av elevernas kunskapsutveckling i övriga ämnen görs inte vid skolan. Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla metoder för att systematiskt bedöma elevers kunskapsutveckling i de tidigare årskurserna i andra ämnen än svenska, engelska och matematik.

Skolans elever och lärare arbetar till delar temainriktat. Inom ramen för de olika temana ges eleverna i viss mån möjlighet att arbeta för att närma sig kursplanernas och läroplanens strävansmål.

Eleverna vid Hammarskolan har liten kännedom om läroplans- och kursplanerna. De mål som finns för specifika teman är dock kända av eleverna i årskurserna 4–6. Eleverna har ett visst inflytande över sitt lärande, framförallt i samband med temaarbeten. Det är dock inspektörernas bedömning att skolan kan föra en tydligare dialog med eleverna om de nationella målen och därigenom ge eleverna möjlighet till större delaktighet i och inflytande över sitt lärande.

Miljön på skolan beskrivs genomgående som trygg av de intervjuade. Mobbning och kränkande behandling är sällsynt.

Sammanfattning

Skolan bör utveckla metoder för att systematiskt bedöma elevers kunskapsutveckling i de tidigare årskurserna i andra ämnen än svenska, engelska och matematik. Skolan bör också föra en tydligare dialog med eleverna om de nationella målen för utbildningen.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

Hjo kommun har under läsåret 2005/2006 valt att i sina skolor särskilt prioritera arbetet mot mobbning, demokratifrågor och övergångar mellan skolor.

Hammarnskolan samverkar med eleverna genom klassråd, elevråd och matråd. Eleverna kan ge exempel på situationer där de varit med och haft inflytande i frågor som rör skolans verksamhet. Eleverna är nöjda med det inflytande de har.

Skolan har upprättat regler för samvaron i skolan i form av rättigheter och skyldigheter. Reglerna är kända av elever och föräldrar.

Skolan har tydligt tagit avstånd från mobbning. Skolan har ett mobbningsteam som arbetar både förebyggande och med akuta åtgärder mot mobbning. Eleverna känner till mobbningsteamet och dess arbete. Teamets arbete utgår från skolans mobbningsplan. Eleverna uppger att de känner sig trygga på Hammarnskolan. Inspektörerna bedömer att skolans insatser för att motverka och avbryta mobbning är av god kvalitet, men vill uppmärksamma skolan på att vårdnadshavare har rätt till information om sina barns situation, t.ex. när det gäller pågående mobbning. Skolan bör också utveckla sin plan och sitt arbete till att omfatta alla former av kränkande behandling.

Individanpassning, individuell studieplanering och stöd

De intervjuade eleverna uppfattar att undervisningen ibland anpassas efter den enskilde eleven. Mest tydligt blir detta för eleverna när någon är i behov av stöd, men det kan också innebära t.ex. att elever har olika läxor. Under de perioder då skolan arbetar tematiskt sker individualiseringen inom ramen för de uppgifter eleverna arbetar med. Inspektörerna noterar att det kan krävas andra sätt att upptäcka elevers behov av och att ge adekvat stöd när en stor del av undervisningen sker temainriktat. Detta är något skolan bör vara uppmärksam på.

Enligt de intervjuade lärarna kan det vara svårt att räkna till för att ge elever det stöd de behöver. Det stöd som eleverna får ges i huvudsak inom klassens ram och av klassläraren. Stöd till elever ges också i viss mån av skolans speciallärare enskilt eller i mindre grupper.

Ingen elev vid skolan har studiehandledning på modersmålet. Inspektörerna vill uppmärksamma skolan på vikten av att elevers eventuella behov av studiehandledning kartläggs och att studiehandledning erbjuds.

Utvärdering av lärandet

Utvärdering av elevernas lärande sker i första hand när det gäller ämnena svenska, engelska och matematik. I övrigt sker utvärdering av lärandet med

hjälp av elevernas portfolios och som enskild återkoppling från läraren till eleven. Inom temaarbetena försöker lärarna sätta upp mål som är utvärderingsbara för att bättre kunna följa lärandet. Enligt rektorn har skolans personal påbörjat en process för att genom lärande samtal bli bättre på att utvärdera lärandet. Lärarna gör också bedömningar av elevernas totala kunskapsutveckling inför utvecklingssamtalen. Inspektörerna bedömer att skolan bör intensifiera det arbete man påbörjat för att i högre utsträckning ha möjlighet att utvärdera elevernas lärande och upptäcka eventuella behov av utveckling av verksamheten.

Som tidigare konstaterats ger skolan eleverna möjlighet att närma sig kursplanernas mål att sträva mot, men skolan har inte en systematisk uppföljning och analys av i vilken mån eleverna utvecklar kunskaper och färdigheter i linje med nationella mål.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Respektive arbetslag vid Hammarnskolan har upprättat en kvalitetsredovisning för sin verksamhet. Även rektorn har upprättat en redovisning över verksamheten under 2004.

Inspektörerna bedömer att de på Hammarnskolan upprättade dokumenten inte kan anses uppfylla förordningens krav på en skolas kvalitetsredovisning. Det saknas till delar bedömningar av måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen. Inte heller redovisas vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen i förhållande till nationella mål. Inspektörerna redovisar ytterligare ställningstaganden i kommunrapporten avseende Hjo kommun.

Skolledning och intern kommunikation

Hammarnskolan leds av en rektor. Rektor har varit på skolan i tre år. Hon har tidigare varit skolledare i en annan kommun och totalt arbetat inom skolan som lärare och skolledare sedan 1982. Elever och föräldrar känner väl till vem som är rektor på skolan. Personalen uttrycker i intervjuer förtroende för rektorn och de anser att hon är den pedagogiska ledaren på skolan. Samtidigt önskar personalen att hon skulle vara mer involverad i skolans löpande arbete.

Inspektörerna bedömer att ledningen av skolan fungerar på ett bra sätt.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att verksamheten vid Hammarnskolan är av god och till delar mycket god kvalitet. Inspektörerna har dock hittat behov av förbättringar dels när det gäller kartläggning av elevers behov av stöd och studiehjälpen, dels skolans mobbningsplan att omfatta alla former av kränkande behandling samt föräldrars rätt till information om sina barns skolsituation. Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte författningarnas krav.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Tillgång till en likvärdig utbildning

Enligt grundskoleförordningen skall eleverna erbjudas ett allsidigt urval av ämnen inom ramen för elevens val och undervisningen skall syfta till att fördjupa och bredda elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen. Eleverna i Hammarnskolan har vissa möjligheter att fördjupa sig inom ramen för de temaarbeten de deltar i, men inspektörerna bedömer att eleverna inte erbjuds elevens val på det sätt som är avsikten eftersom de inte ges möjlighet att välja en fördjupning eller breddning inom ramen för ett eller flera ämnen.

Inspektörerna vill också uppmärksamma skolan/kommunen på skyldigheten att under vissa förutsättningar anordna undervisning modersmål och i svenska som andraspråk.

Personalresurser

Skolan har under innevarande läsår 17 lärare, motsvarande 11,5 heltidstjänster. Det motsvarar 6,8 lärare per 100 elever. Samtliga lärare är pedagogiskt utbildade. Skolan arbetar i huvudsak enligt ett "klasslärarsystem", men inom ramen för de olika temaarbetena arbetar lärarna inom respektive arbetslag med grupper sammansatta av elever från flera klasser på ett sätt som gör att lärarna utnyttjar sina respektive kompetenser.

Kompetensutveckling

Enligt rektorn finns medel för kompetensutveckling avsatta både övergripande på skolan och för respektive arbetslag. Lärarnas uppfattning är också att de styr mycket av kompetensutvecklingen själva inom respektive lag.

Materiella resurser

Inspektörerna bedömer att skolgården och skolans lokaler håller en god standard. Skolan har också tillgång till en "skolskog" där en del av undervisningen är förlagd. Skolskogen är i viss mån utrustad för den undervisning skolan bedriver där.

Enligt inspektörernas bedömning och enligt vad som framkommer i intervjuer har eleverna tillgång till utrustning och material som behövs för en tidsenlig utbildning och för att nå målen. Skolan har också tillgång till ett bibliotek.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att har eleverna tillgång till utrustning och material som behövs för en tidsenlig utbildning och för att nå målen.

Eleverna erbjuds dock inte elevens val i enlighet med bestämmelserna i författning. Skolan bör på tydligare sätt informera om, utreda elevers behov och eventuellt erbjuda elever framförallt studiehandledning på modersmål.

Datum	Ort
2006-03-08	Göteborg

Bosse Jersenius

Leif Aljered